

When the Eagle learns to fly

When the Eagle Learns to Fly
Franklinstraat 193
2562 CE Den Haag
T 070 392 50 50
M 06 53 38 08 90
info@whentheaglelearnstofly.nl
www.whentheaglelearnstofly.nl

1. Basisgegevens

Betreft: Project 'BUITEN WINNEN IS BINNEN BEGINNEN' 2021-2024

Het project behartigt de belangen van gedetineerden/ex-gedetineerden in het algemeen. Daarnaast werkt zij met gespecialiseerde vrijwilligers/stagiaires voor genoemde doelgroep op het gebied van verslavingszorg.

Projectleider: Maikel 't Zand.

2. Korte beschrijving van het project

2.1. Aanleiding

Onze stichting 'When the Eagle learns to fly' heeft een aanbod wat gericht is op het koppelen van gespecialiseerde vrijwilligers als maatje aan ex-gedetineerden met en zonder een verslavingsachtergrond. Hierbij doen wij een projectaanvraag om in het jaar 2021 in aanmerking te komen voor subsidie.

Veel Penitentiaire Inrichtingen hebben een re-integratie centrum (RIC). Vrijwilligers/stagiaires spelen in deze RIC' s een belangrijke rol. De stichting heeft een aanbod van gespecialiseerde vrijwilligers en kan hierbij een meerwaarde hebben voor verslaafde (ex)-gedetineerden. Wij richten ons met name op (ex)-gedetineerden met en zonder een verslavingsachtergrond.

2.2 Doel

De stichting verzorgt nazorgtrajecten aan ex-gedetineerden met en zonder een verslavingsachtergrond. Wonen, scholing en werken zijn de basis voor een goede resocialisatie. Voor gedetineerden die een verslavingsachtergrond hebben is het vaak lastig om de doelstellingen te behalen die, tijdens detentie, zijn geformuleerd in het detentie en re-integratieplan. Terugval en recidive liggen op de loer. Door hen te koppelen aan vrijwilligers die gespecialiseerd zijn in verslaving (gedrag) is het mogelijk om, samen met behandelaren, deze terugval te minimaliseren. Onze stichting wil uiteindelijk een positieve bijdrage leveren aan een betere samenleving waarbij probleemgroepen zoals ex-gedetineerden met en zonder een verslaving, op een goede en adequate wijze re-integreren in de maatschappij. Door een positieve re-integratie kunnen zij weer een goede en juiste plek vinden binnen de samenleving.

2.3 Doelgroep

Algemeen bekend is dat een groot aantal gedetineerden een verslavingsachtergrond hebben. Gedetineerden met een verslavingsachtergrond hebben meer moeite om succesvol te resocialiseren. Onze trajecten richten zich op ex-gedetineerden die zich vestigen in het stadsgewest Haaglanden. De stichting richt zich op het werven en begeleiden van gespecialiseerde vrijwilligers/maatjes. Het verslavingsprobleem binnen onze samenleving is groot. Een aantal van onze vrijwilligers heeft ook een verslavingsachtergrond. Als een 'ervaringsdeskundige' vrijwilliger werkt met ex-gedetineerden vraagt dat om een gedegen begeleiding. Een ervaringsdeskundige interacteert vaak vanuit zijn eigen belevingswereld.

Ex-gedetineerden hebben een aparte aanpak nodig, een gespecialiseerde vrijwilliger kan hierin bijdragen aan een succesvolle re-integratie.

2.4 Belangrijkste te realiseren producten en resultaten

Product A - Het opstarten van trajecten

Gedetineerden kunnen een aanvraag doen voor het krijgen van een vrijwilliger tijdens hun detentie (zie bijlage 1 folder). Zij krijgen een intakegesprek met de coördinator van de stichting. Hij maakt een inschatting van de gedetineerde en zorgt voor een passende match met een van de vrijwilligers. Wij denken dat de samenwerking tussen (ex)-gedetineerde, vrijwilliger en casemanager begint in de RIC' s. Een duidelijk (re-integratie) plan waarin zichtbare resultaten staan beschreven helpt de (ex)-gedetineerde. Dit plan is de basis voor zijn/haar resocialisatie en wordt voortgezet door de vrijwilliger en ingezette hulpverlening in samenwerking met de ex-gedetineerde. Door een goede en frequente communicatie tussen de organisaties die de belangen van de genoemde groep behartigen optimaal te houden, blijft de ex-gedetineerde goed in beeld.

Product B - Invulling geven aan de trajecten

De hulpvragen van (ex)-gedetineerden starten vaak met praktische zaken zoals het hebben van een ID, eventuele schuldhulpverlening, huisvesting, bemiddeling naar scholing, omscholing en/of werk. Soms kan het ook gaan om het regelen van een nieuwe woonomgeving. Voor sommige cliënten is het beter om niet terug te keren naar hun oude woonomgeving, omdat recidive in hun oude woonomgeving groot is. De vrijwilliger werkt stapsgewijs samen met de cliënt het (re-integratie) plan af. Afvinken wat al bereikt is. In bepaalde gevallen kan het voorkomen dat een gedetineerde/ex-gedetineerde om relatiebemiddeling vraagt. In de meeste gevallen zijn er ernstige relatieproblemen ontstaan door het verslavingsgedrag van de gedetineerde/ex-gedetineerde. De vrijwilliger assisteert en ondersteunt de professional tijdens het uit te voeren werk. Dit betekent dat vrijwilligers aanwezig zijn tijdens overlegmomenten met soortgelijke hulpverleningsorganisaties. 'The Eagle' werkt met gediplomeerde vrijwilligers. Daarnaast werkt zij met stagiaires op MBO-4 niveau (specifieke doelgroepen, Maatschappelijke Zorg persoonlijk begeleider en agogisch medewerker).

Product C - Groepsbijeenkomsten organiseren binnen de Penitentiaire Instellingen

Het kenmerk van gedetineerden met een verslavingsachtergrond is dat zij, in detentie, hun problemen bagatelliseren en/of ontkennen. Een gespecialiseerde vrijwilliger of maatje met een achtergrond in de verslaving/verslavingszorg kan vaak sneller tot de kern komen met deze doelgroep dan hulpverleners en medewerkers die geen verslavingsachtergrond hebben. Onze stichting organiseert themabijeenkomsten welke gericht zijn op gedetineerden die richting hun ontslag gaan. De bijeenkomsten kunnen gegeven worden in het kader van het werken aan terugkeer in de maatschappij en zijn bij voorkeur verbonden aan de RIC' s. Een ervaren casemanager zou bijvoorbeeld een thema kunnen bespreken over detentiefasering. Een ambtenaar van de gemeente kan voorlichting geven met betrekking tot gemeentelijke zaken zoals het aanvragen van een identiteitsbewijs, uitkering en/of andere regelingen die er bij de gemeente bestaan. Zo zou er een medewerker van de woningbouwvereniging uitgenodigd kunnen worden en/of een medewerker van "Den Haag Werkt". 'The Eagle' organiseert tevens voorlichtingsbijeenkomsten om de gedetineerden te informeren over de activiteiten die zij binnen en buiten de penitentiaire inrichting organiseren en wat het werk precies inhoudt. De bijeenkomsten zijn bedoeld voor alle gedetineerden.

2.5 Planning

Er moet binnen een korte tijd gesproken worden met directies van verschillende PI' s. Vervolgens plannen we welke vrijwilligers/maatjes waar ingezet worden. Het is de bedoeling dat dit project dagelijks, zes dagen per week, zal functioneren. Ook op zaterdag zal er gelegenheid zijn contacten te leggen met ex-gedetineerden binnen en buiten de PI' s. Er bestaat een telefonisch spreekuur tijdens en na kantooruren. Gedetineerden krijgen een aanbod om samen met een gespecialiseerde vrijwilliger een plan van aanpak op te stellen en te verwerken. Het streven is om 500 cliënten per jaar te bereiken.

3 Belangrijkste kansen en bedreigingen

3.1 Welke kansen benutten of creëren we met het project?

Het project richt zich op gedetineerden met een korte en met een langere gevangenisstraf. Onze vrijwilligers/stagiaires creëren de volgende kansen voor genoemde doelgroep:

- Tijdens detentie wordt al gewerkt aan een plan van aanpak gericht op terugkeer naar de samenleving.
- De (ex)-gedetineerde heeft een maatje die hem/haar niet alleen bijstaat met allerlei praktische zaken, maar ook bij het hanteren van ongewenste prikkels.
- Het activeren van de prestatiedrift bij de ex-gedetineerde die drugsvrij functioneert. Dit door zijn positieve eigenschappen naar boven te halen, te benoemen en deze positief te etiketteren.
- Het project heeft een duidelijke functie-afbakening ten opzichte van andere projecten.
- Het verzorgen van deskundigheidsbevordering voor vrijwilligers/stagiaires.
- De (ex)-gedetineerden, met een verslavingsachtergrond, zien voor zichzelf betere kansen.
- Draagt bij dat (ex)-gedetineerden op een positievere manier in de maatschappij komen te staan. Dit dragen zij vervolgens uit naar hun directe omgeving.
- De (ex)gedetineerden leveren een constructieve bijdrage aan de maatschappij en worden een volwaardig lid van de samenleving.

3.2 Welke bedreigingen zijn er en hoe gaan we die tegen?

Een vrijwilliger doet beloftes aan een (ex)gedetineerde die hij/zij niet kan waarmaken. Om dit soort situaties te voorkomen worden er regelmatig intervisie- en supervisiebijeenkomsten voor de vrijwilligers georganiseerd, zodat zij scherp kunnen blijven.

Er zijn niet genoeg vrijwilligers. Het investeren in de wervingscampagne blijft ook een belangrijke taak binnen de organisatie. De stichting blijft actief werven binnen haar netwerk van de verslavingszorg door middel van folders, meetings en persoonlijk benaderen van geschikte kandidaten.

Product D

De samenwerking met FPK' s (Forensische Psychiatrische Klinieken) in Nederland in kaart brengen om zodoende de samenwerking met deze specifieke afdelingen te bevorderen. Hierbij denken we aan de tbs-gestelde (tbs: terbeschikkingstelling). Te denken valt aan de Oostvaarderskliniek en de FPK van Noord-Holland Noord te Heiloo. Ook de forensische afdeling van Parnassia is een belangrijke samenwerkingspartner. Tevens zal de samenwerking met GGZ-reclassering Fivoor Noord en Zuid-Holland bevorderd worden. Fivoor is gespecialiseerd in het werken met tbs-patiënten.

Product E

4.1 Herkennen van en omgaan met cliënten met een LVB.

Mensen met een lichte verstandelijke beperking (LVB) kunnen met de juiste ondersteuning van een team deskundigen beter functioneren.

Voor de deskundigheidsbevordering nemen onze vrijwilligers deel aan een cursus. Deze wordt aangeboden door de RINO -Groep. De RINO-Groep ondersteunt vrijwilligers en professionals die werken met mensen met een psychische kwetsbaarheid. Vanuit dit professioneel netwerk creëren en delen zij hoogwaardige kennis en focussen zij op de vertaling naar de dagelijkse praktijk.

Zij onderzoeken hoe ze de mensen met een LVB specifiek kunnen ondersteunen bij het zoeken naar oplossingen voor hun hulpvraag.

De vrijwilligers krijgen inzicht waar ze de specialistische zorg kunnen vinden en hoe zij cliënten kunnen motiveren om daar gebruik van te maken. Met de genoemde cursus realiseren wij een optimale inzet van onze vrijwilligers en een deskundige benadering naar de cliënt toe.

4.2 Wat kan ‘The Eagle’ betekenen voor gedetineerden/ex-gedetineerden met een LVB?

‘When the Eagle learns to fly’ is een samenwerking aangegaan met Dienst Sociale Zaken en Werkgelegenheidsprojecten: Jongeren Perspectief Fonds op het gebied van begeleiding. Jongeren met een licht verstandelijke beperking zijn vaak makkelijk te beïnvloeden. En daar wordt helaas ook regelmatig misbruik van gemaakt. Gelukkig is het ook zo dat zij door hun vaak blinde vertrouwen een sterke band kunnen opbouwen met hun begeleider. Als zij het gevoel hebben dat zij voor hulp of advies altijd contact kunnen opnemen met de betreffende begeleider, geeft dat hen de zekerheid die zij nodig hebben om een zo zelfstandig mogelijk bestaan op te bouwen.

Product F

5. Ambulante Begeleiding/Zorg

Wat bieden wij? (‘When the Eagle learns to fly’) op het gebied van ambulante begeleiding?

De ambulante begeleider gaat samen met de betrokkene in gesprek om erachter te komen waar ondersteuning nodig is. Aan de hand van het gesprek kan er een zorg- en stappenplan gemaakt worden met als doel, het in kaart brengen van de gemaakte afspraken. In bepaalde gevallen kan bemiddeling/doorverwijzing naar gespecialiseerde behandeling op het gebied van verslavingszorg en/of andere psychische stoornissen deel uitmaken van het stappenplan. Op deze wijze kunnen de afspraken op een efficiënte manier afgewerkt en geëvalueerd worden.

5.1 Een aantal voorbeelden van de ondersteuning:

De cliënt helpen met zijn administratie en zijn financiële situatie.

De cliënt helpen tijdens zijn resocialisatieproces en verzelfstandiging. Tijdens de begeleiding worden punten zoals zelfredzaamheid/zelfbeeld besproken en gestimuleerd.

De cliënt helpen om sociale vaardigheden aan te leren. Bijvoorbeeld het instandhouden van positieve vriendschappen. En tevens het aanbieden van dagbesteding.

De begeleiders kunnen groepsgewijs onderwerpen aansnijden die van toepassing zijn op de projectgroep met als doel, het leren van elkaars ervaringen.

Ondersteunende gesprekken op het gebied van werk en scholing, zodat de toekomstperspectieven er gunstiger uit kunnen gaan zien.

‘The Eagle’ kan ondersteuning bieden bij het bezoeken van officiële instanties. Als maatje kan een vrijwilliger ondersteuning bieden aan de cliënt tijdens een bezoek aan bijvoorbeeld de belastingdienst. Daarnaast kan een vrijwilliger/medewerker functioneren als bemiddelaar met toestemming van de cliënt.

De ambulante begeleider kan allerlei zaken met de cliënt bespreken. Deze gesprekken worden vertrouwelijk besproken. De begeleider heeft tot een bepaalde hoogte een geheimhoudingsplicht. Hij/zij luistert en helpt naar zijn vermogen als het gaat om keuzes die de cliënt zelf moet maken.

Voor wie?

De ambulante begeleiding is onderdeel van de diensten die ‘When the Eagle learns to fly’ aanbiedt binnen de PI’ s aan volwassenen en jongeren met een beperking, autisme of ander bijzonder gedrag. Begeleiders hebben ervaring in het omgaan met mensen en ook met bijkomende problemen zoals moeilijkheden in gedrag of bepaalde angsten. Er kan worden samengewerkt met een team van deskundigen.

Product G

6. Samenwerkingspartners: BZZ Welzijn; Bestuursdienst gemeente Den Haag, afdeling Nazorg en afdeling Veiligheid: voor gedetineerden uit Den Haag; Diverszorg; Dienst Sociale Zaken en Werkgelegenheidsprojecten Den Haag: Jongeren Perspectief Fonds.

De bestuursdienst van gemeente Den Haag, afdeling Veiligheid. Veiligheid is een voorwaarde voor een aantrekkelijke stad. Het terugdringen en voorkomen van criminaliteit en overlast blijft dan ook topprioriteit. Deze dienst subsidieert individuele begeleidingstrajecten.

Waar nodig worden in bepaalde moeilijke gevallen deze besproken binnen het Veiligheidshuis Haaglanden.

De gemeente Den Haag, afdeling Nazorg: voor de gedetineerden uit Den Haag.

Deze dienst is verantwoordelijk voor een goede terugkeer van Haagse ex-gedetineerden naar de Haagse samenleving. Op het gebied van wonen, werken, financiën, identiteitspapieren en sociale contacten zorgt de dienst in samenwerking met verschillende vrijwilligersorganisaties dat genoemde punten bereikt worden.

Diverszorg: biedt diensten aan op het gebied van individuele begeleiding, huishoudelijke hulp, persoonlijke verzorging, verpleging en dagbesteding. Voor “The Eagle” is het van belang dat in het kader van de samenwerking doorverwijzing kan plaatsvinden.

BZZ (Begeleiding Zorg en Zekerheid) Welzijn: BZZ Welzijn biedt begeleiding aan jongeren/jongvolwassenen, gezinnen en ouderen. Zij vinden dat elk persoon recht heeft op een goede basis. Hun begeleiding bestaat onder andere uit het werken aan sociale vaardigheden, zelfredzaamheid en het aanbieden van opvoedondersteuning aan gezinnen. BZZ Welzijn is een multicultureel team en is derhalve een afspiegeling van de maatschappij.

Dienst Sociale Zaken en Werkgelegenheidsprojecten, Jongeren Perspectief Fonds: Het JPF helpt jongeren met meervoudige problemen, zoals schuldhulpverlening, psychische en lichamelijke gezondheid, sociale relaties, werk, school- en daginvulling en verslavingen.

Opdracht aan “The Eagle” ten aanzien van genoemde groep is het in kaart brengen van de hulpvragen, en in samenwerking met gedragsdeskundigen binnen de PI het verzamelen van belangrijke psychische en sociale aandachtspunten. Waar nodig het vaststellen van diagnoses door de gedragsdeskundigen. Verder is er een samenwerking met de wijkagenten van bijvoorbeeld Segbroek en andere wijken die aandacht behoeven. Deze samenwerking heeft een preventieve en signalerende functie.

Het project wordt gedragen door professionals, vrijwilligers en studenten die een BBL-route volgen. BBL staat voor: Beroepsbegeleidende leerweg. Studenten gaan een dag in de week naar school en werken daarnaast vier dagen in de praktijk onder begeleiding van professionele medewerkers.

SFD (Stichting Sociale Fondsen Den Haag)

“The Eagle” kan bij SFD o.a. praktische hulp aanvragen. Cliënten die resocialiseren, moeten vaak opnieuw beginnen met vaak niets. Bij SFD kan een aanvraag ingediend worden ter aanvulling van de inrichting van een kamer en/of woning. Het gaat vaak om de basisdingen zoals een koelkast, wasmachine, beddengoed, kleding, etc. Aanvragen kunnen uitsluitend door een erkende, professionele organisatie aangevraagd worden. De aanvraag wordt ingediend door een maatschappelijk werker en/of een gediplomeerde activiteitenbegeleider. Aanvragen die worden ingediend door cliënten worden niet in behandeling genomen.

Landelijke samenwerking

Landelijke samenwerking is erop gericht met alle vrijwilligersorganisaties die zich bezighouden met begeleiding aan gedetineerden/ex-gedetineerden en die een subsidierelatie hebben met het ministerie van Justitie en Veiligheid, afdeling DJI (Dienst Justitiële Inrichtingen) op z'n minst twee keer per jaar een bijeenkomst te organiseren waarbij er vraagstukken/knelpunten worden besproken. Daarnaast vindt er een regionale bijeenkomst plaats om met organisaties afstemmingsbesprekingen te houden met de vraag “wie doet wat en hoe”?

7. Supervisie en intervisie

Deze bijeenkomsten worden om de week georganiseerd om de medewerkers de kans te geven naar zichzelf te kijken en waar nodig verbeteringen aan te brengen tijdens de uitvoering van begeleiding aan genoemde doelgroep. De bijeenkomsten worden in eerste instantie begeleid door de coördinator. Waar nodig worden externe deskundigen ingehuurd om de bijeenkomsten te leiden. Aandachtspunten die tijdens de groepsbijeenkomsten ter discussie gesteld kunnen worden, zijn: Wat leer ik en hoe sta ik in deze of gene situatie? Hoe kan ik sterker worden in de omgang met moeilijk begeleidbare groepen? Neem ik de opgedane spanning mee naar huis en belast ik mijn partner, familie of vrienden ermee? Waarom wil ik met deze kwetsbare groepen werken? Ben ik deskundig genoeg? Welke vaardigheden wil ik mezelf bijbrengen? Verder komen er op het gebied van intervisie de volgende onderwerpen aan bod: omgaan met afstand en nabijheid, omgaan met agressie, omgaan met ongewenste intimiteiten (opmerkingen op persoonlijk vlak door de cliënt), dreiging met suïcide, relationele kwesties, delict gerelateerde opmerkingen, geheimhouding, roddel en achterklap, verboden zaken zoals wapenbezit, claimend door de cliënt, overdracht, tegenoverdracht. Hoe ga je daarmee om? Ook de ervaring met soortgelijke organisaties en interacties met de collega's van de andere organisaties kunnen leerzaam zijn voor het eigen functioneren binnen de eigen organisatie.